

A 2018/2019-es tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
második forduló

MAGYAR IRODALOM

FELADATLAP

Munkaidő: 300 perc (feladatlap: 60 perc, zárthelyi pályamunka: 240 perc)
Elérhető pontszám: 100 pont (feladatlap: 20 pont, zárthelyi pályamunka: 80 pont)

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűkkel ki kell tölteni a versenyző adatait tartalmazó részt! A munkalapokra nem kerülhet sem név, sem más megkülönböztető jelzés, kizárólag a **versenyző kódszáma**, amelyet minden munkalapra rá kell írni!

Minden versenyző **csak az általa választott témához tartozó feladatlapot** oldja meg! **A megoldáshoz íróeszközön kívül más segédeszköz (az alaplú, vagy más forrás) nem használható!** Javítás csak a hibásnak vélt szöveg áthúzásával és a jónak vélt megoldás fölé- vagy melléírásával történhet, kifestőt tilos alkalmazni! Durva vagy súlyos helyesírási hibáért pontlevonás jár. Az üresen hagyott részeket át kell húzni a dolgozatban!

A feladatlap beadása után **a zárthelyi pályamunka elkészítéséhez íróeszközön kívül kizárólag a választott irodalmi mű (művek) szövege használható, egyéb segédanyag (kézirat, szakirodalom, jegyzet stb.) nem.** Minden versenyzőnek **az általa választott témában kell kidolgozni a pályamunkát** a helyszínen kapott tisztázati lapokon!

A munka végén **minden dolgozatlapot a borítólapon** kell elhelyezni, és azzal együtt kell beadni.

A VERSENYZŐ ADATAI

Kódszám:

A versenyző neve: ..... oszt.: .....

Az iskola neve: .....

Az iskola címe: ..... irsz. .... város

.....utca .....hsz.

1. A Tompa Mihály lírája című témakörhöz tartozó feladatlap**1. feladat**

Fejtse ki, mi a kapcsolat a megnevezett személyek és Tompa Mihály között!

Kerényi Frigyes: .....

.....

Arany János: .....

.....

Jókai Mór: .....

.....

Petőfi Sándor: .....

.....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 0,5–0,5 pont, összesen 2 pont

2. feladat

Tompa Mihály a *Felvidék költőóriása*. Nevezzen meg öt felvidéki helységet, amely kiemelt szerepet játszott életében! Válaszait indokolja!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 5 pont

3. feladat

Arany János versben búcsúzik a költőbaráttól, Tompa Mihálytól.

TOMPA SÍRKÖVÉRE

II

Természet! ki ezer képben tükrözte halálod
S új életre hogyan kelsz, ha üdül a tavasz,
Most öleden nyugszik, maga egy burkolt, szomorú kép.
Várva nagy értelmét bús tele titkainak.
Lágyan öleld tetemét Anyaföld s ti szeretti, Virágok,
Üljetek ágya köré, mondani méla regét.

Mi a vers műfaja? .....

Tompa Mihály költészetének milyen sajátosságaira utal Arany János ebben a versben? Válaszában legalább két elemet említsen!

.....
 .....
 .....
 .....

Elérhető pontszám: helyes elemenként 1–1 pont, összesen 2 pont

4. feladat

Írjon a következő műfajokra egy-egy példát Tompa költészetéből!

dal: .....

óda: .....

tájleíró vers: .....

rege: .....

elégia: .....

elbeszélő költemény: .....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 6 pont

5. feladat

Tompa Mihály melyik versét evokálja a költő? Ki az idézet szerzője?

„Még hallod a hörgő panaszt: „*Testvért testvér elad ...*”

Egy hang aléltan közbeszól: „*Ne szóljon ajakad ...*”

Egy másik nyög: „*Nehogy ki távol sír e nemzetem ...*”

Még egy hörög: „*Megutálni is kénytelen legyen.*”

A Tompa Mihály-vers címe: .....

Az idézet szerzője: .....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 2 pont

6. feladat

Tompa melyik költeményeiből valók az alábbi, szállóigévé vált idézetek?

„Szívet cseréljen az, aki hazát cserél!” .....

„Mint oldott kéve, széthull nemzetünk ...!” .....

„Fiaim, csak énekeljete!” .....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 3 pont

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után kidolgozandó TÉTEL CÍME:

A népiességtől a szimbolizmus felé – stílusirányzatok Tompa Mihály költészetében

2. A Szerb Antal regényei (*Utas és holdvilág, A Pendragon legenda*)

című témakörhöz tartozó feladatlap

1. feladat

Nevezze meg az alábbi Szerb Antal-művek műfaját!

Kötet cím	Műfaj
Magyar preromantika	
Budapesti kalauz Mars-lakók számára	
A királyné nyaklánca	
Szerelem a palackban	

Elérhető pontszám: minden helyes műfaj 0,5 pont, összesen 2 pont**2. feladat**Szerb Antal *Magyar irodalomtörténet* című művét egy folyóirat pályázatára írta.

Nevezze meg a folyóiratot!

Folyóirat neve: .....

Elérhető pontszám: a helyes válaszért 1 pont**A *Magyar irodalomtörténeten* kívül nevezze meg négy irodalomtörténeti esszét, tanulmányokat tartalmazó művét!**

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 0,5–0,5 pont, összesen 2 pont

3. feladat

A *Pendragon legenda* Szerb Antal műfajkísérleteinek szintézise. A regény ismeretében bizonyítsa, hogy a mű kultúrtörténeti esszéként és misztikus meseként is értelmezhető!

Műfaj	Érvelés
kultúrtörténeti esszé	
misztikus mese	

Elérhető pontszám: helyes válaszelemenként 2–2 pont, összesen 4 pont

Milyen más műfajba lehetne még besorolni a regényt? Nevezzen meg kettőt!

1. ....
2. ....

Elérhető pontszám: helyes válaszelemenként 0,5–0,5 pont, összesen 1 pont

4. feladat

Hogyan kapcsolódnak az alábbi szerzők az *Utas és holdvilág* VAGY A *Pendragon legenda* című regényekhez?

Goethe .....

.....

.....

Byron .....

.....

.....

Assisi Szent Ferenc .....

.....

.....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 3 pont

5. feladat

Az alábbi táblázatban az *Utazás és holdvilág* című regényből olvashat idézeteket. Mely szereplőkre vonatkoznak a szövegrészek? Nevezze meg azokat az olasz városokat, ahol ők Mihállyal találkoznak!

Regényrészlet	A szereplő neve	Városok
„Megőrizte szellemének amerikai romlatlanságát. ... Olyan más volt, mint az olasz nők. Csak angol-szász fajta lehet ilyen tiszta, ilyen ártatlan. ... Az idegen nő egy kissé az ifjúságát jelentette. ... Végre egy kaland, valami, ami váratlanul jön, és váratlan végkifejlet felé gravitál.”		
„... a tudomány, egyes részletei és az elvont egész, a Szellem fogalma, állandó fehér izzásban tartotta, sohasem volt közömbös, mindig lázasan foglalkozott valamivel, éppen imádta a Szellem valami nagy és lehetőleg ókori megnyilvánulását. ... lelkében egyetemi hallgató tudott maradni, anélkül, hogy emiatt a világról, a sikerről, a szellemi életről le kellett volna mondania.”		

Elérhető pontszám: helyes válaszelemenként 1–1 pont, összesen 4 pont

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után kidolgozandó TÉTEL CÍME:

Kaland és lélektani ábrázolás Szerb Antal regényeiben

(Utas és holdvilág, A Pendragon legenda)

3. A Madách Imre tragédiái (*Az ember tragédiája, Mózes*)

című témakörhöz tartozó feladatlap

1. feladat

Foglalja össze tömören az alábbi poétikai, drámaelméleti fogalmak lényegét a fenti témával összefüggésben!

faustiáda: .....

.....

.....

.....

emberiségköltemény: .....

.....

.....

.....

kétszintes drámaszerkezet: .....

.....

.....

.....

álomdramaturgia: .....

.....

.....

.....

archetípus: .....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám: fogalmanként két helytálló állítás esetén 1 pont, összesen 5 pont

2. feladat

Írja le ismereteit a *Tragédia* keletkezésével, címével, ősbemutatójával és annak rendezőjével kapcsolatban! (Adatok, tények, anekdoták stb.)

Keletkezése: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A mű címe: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ősbemutató és rendező: .....

.....

.....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 3 pont

3. feladat**A Tragédia óriási filozófiai, kultúrtörténeti háttérrel rokonítható.****Töltse ki a táblázatot a kapcsolat jellegének lényegre törő megfogalmazásával!**

Biblia	
Középkori passiójátékok, misztériumok, moralitások	
Milton: Elveszett paradicsom	
Byron: Manfred, Kain	
Goethe: Faust	
Kant	
Hegel	

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 7 pont

4. feladat

Hogyan építi fel az író Mózes drámai jellemét? Helyezze el a következő szövegrészletet a műegészben! Milyen funkciót tölt be a szövegrészlet a mű dramaturgiai szerkezetében?

MÓZES

Uram, legyen, amint parancsolod.

Megyek, megyek; hová szavad vezet.

Széttépek minden drága kötelet,

Mi éltemhez vonz, gyöngévé tehet.

Ne érintsen már többé női ajk,

Ne kéjelegtesen gyermekmosoly –

Nincs nőm, nincs gyermekem, nincs otthonom –

Te egyedül csak harcok Istene,

Te egyedül nép – ameddig szabad léssz. –

...

Szöknöm kell a boldogság hú öléből,

Mint a gyilkosnak, aki érzi, hogy

Előtte küzdelem és utána bűn van.

Hogy méltatlant tesz, ámde önművét

A vérző üdvöt mégsem bírja látni. –

.....

.....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám: összesen 4 pont

5. feladat

Nevezzen meg 2 színészt, akik a *Tragédia* és/vagy a *Mózes* előadásában emlékezetes alakítást nyújtottak! Az eljátszott szerepüket is írja le!

A színész neve és szerepe: .....

A színész neve és szerepe: .....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 0,5–0,5 pont, összesen 1 pont

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után kidolgozandó TÉTEL CÍME:

Egyetemes emberi létkérdések és válaszok megjelenítésének dramaturgiai eszközei

Madách műveiben

(Az ember tragédiája, Mózes)

4. A Gabriel García Márquez: *Száz év magány* című témakörhöz tartozó feladatlap

1. feladat

Foglalja össze röviden, hogyan kapcsolhatók az alábbi nevek Gabriel García Márquezhez!

Mario Vargas Llosa .....

.....

.....

El Espectador .....

.....

.....

Gerald Martin .....

.....

.....

William Faulkner .....

.....

.....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 4 pont

2. feladat

Márquez különböző műfajokban alkotott. Töltse ki a táblázatot helyesen!

cím	műfaj
	kisregény
<i>Egy hajótörött története</i>	
<i>Szerelmi számvetés egy ülő férfi előtt</i>	
	novella

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 0,5–0,5 pont, összesen 2 pont

3. feladat

Márquez nevével kapcsolatban szinte mindenkinek a „mágikus realizmus“ jut eszébe.

Magyarázza meg, mit értünk e fogalmon!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám: összesen 2 pont

4. feladat

Márquez *Száz év magány* című regényét különböző műfajokba sorolják.

Az alább kiválasztottak mellé írja indoklását!

családregeény .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

eszmeregeény .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

történelmi regény .....

.....

.....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 2–2 pont, összesen 6 pont

5. feladat

A Száz év magány sok szereplője közül választottunk ki hármat. Az idézetek alapján találja ki, kire gondoltunk!

„E csodálatos lény, aki állítása szerint a zsebében hordta Nostradamus kulcsait, komor ember volt, bánat lengte körül, s ázsiai tekintete, mintha a dolgok másik oldalát látta volna.“

_____

(a szereplő neve)

„A titkos szerelem benne is otthagya fullánkját. Bezárkózott a fürdőszobába, és reménytelen szenvedélyének gyötrelmeit forró levelekben igyekezett kiírni magából, bár megelégedett azzal, hogy a ládája mélyére rejtse őket.“

_____

(a szereplő neve)

„Mindenki megnyugodott, csak Aureliano nem. Belevésődött egy kép: ..., a corregidor kisebbik lánya, aki a korától akár az ő lánya is lehetett volna – valahol egyre sajgott tőle a teste.“

_____

(a szereplő neve)

Elérhető pontszám: helyes válaszonként 1–1 pont, összesen 3 pont

6. feladat

A regény két meghatározó nőalakja, Ursula és Pilar Ternera kétféle női típus megtestesítője. Mi a szerepük a regényben? Válaszában térjen ki arra is, hogy különbözőségeik ellenére mi a közös a sorsukban!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Elérhető pontszám: összesen 3 pont

FIGYELEM!

A feladatlap megoldása után kidolgozandó TÉTEL CÍME:

„Mintha körben járna az idő, és visszatértünk volna a legelejéhez.”

**Az idő viszonylagossága a
Száz év magány című regényben**